

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen
E-mail: mst@mst.dk
Att.: Sepideh Bashari

13. februar 2019

Høring – Udkast til revideret Vejledning om naturbeskyttelseslovens § 3-beskyttede naturtyper

Sagsnummer: MST-020-00099

Friluftsrådet takker for muligheden for at afgive kommentarer til udkast til revideret Vejledning om naturbeskyttelseslovens § 3-beskyttede naturtyper.

Friluftsrådet finder det generelt positivt, at vejledningen om naturbeskyttelseslovens § 3-beskyttede naturtyper nu opdateres. Der er således fortsat et stort behov for fokus på Danmarks § 3-beskyttede natur, da de omkring 300.000 registrerede arealer udgør et vigtigt bidrag til beskyttelsen af den danske natur og de naturoplevelser, som det giver til friluftslivet.

Nedenfor anføres de konkrete bemærkninger til den reviderede vejledning under de relevante kapiteloverskrifter.

Indledning

Det fremgår af afsnit 1.1, at *"opdateringen af vejledningen særligt haft fokus på at supplere med nyere praksis fra Miljø- og Fødevareklagenævnet og domstolene efter 2008."*, og at der derudover er foretaget en række generelle opdateringer. Som nævnt ovenfor finder Friluftsrådet det positivt med opdateringerne af de nævnte områder, men derudover vil det generelt styrke vejledningen, hvis fx kapitel 2 om de beskyttede naturtyper, der udgør genstandsfeltet for vejledningen, ligeledes opdateres systematisk jf. bemærkningerne nedenfor.

Beskyttede naturtyper

I hele kapitlet om de beskyttede naturtyper savnes der konsekvens i beskrivelserne af de forskellige naturtyper, ligesom der savnes en ensartet opdeling af de karakteristika, som beskrives, for hver enkelt naturtype. Det er således ikke klart, hvorfor beliggenhed, vegetation samt afgrænsning ikke konsekvent beskrives for de forskellige naturtyper, da det ville styrke forståelsen af forskelle og ligheder mellem naturtyperne og dermed også afgrænsningen og udpegning af naturtyperne. I den forbindelse kunne informationer fra feltskemaerne, der anvendes ved besigtigelsen af naturarealerne, også oplagt inddrages i beskrivelsen af naturtyperne, hvilket ville styrke anvendeligheden af vejledningen. Inddragelsen heraf er særligt oplagt, da den generelle tilgang i forvejen er beskrevet under afsnit 3.1.3.

Administration af reglerne om beskyttede naturtyper

Friluftsrådet finder det positivt, at vejledningen er blevet styrket i dette kapitel blandt andet med afsnittene om "Foranstaltninger der kræver dispensation" inklusiv eksempler, "Administration af dispensationsbeføjelsen" samt "Fastsættelse af vilkår", hvor eksemplerne er med til at gøre vejledningen konkret og anvendelig, ligesom der suppleres med væsentlig ny information i afsnittene.

Underafsnit 3.8.1 om "vilkår om erstatningsbiotoper" under "fastsættelse af vilkår" kunne dog med fordel suppleres med langt flere detaljer og nuanceringer fra rapporten "Erstatningsnatur – erfaringer og muligheder" udgivet af DCE i 2018.

Fx kan nogle af konklusionerne fra rapporten vedrørende den videnskabelige usikkerhed om mulighederne for erstatning generelt inddrages i vejledningen for at klargøre spørgsmålet om de (ofte manglende) muligheder for at etablere erstatningsnatur. I rapporten slås det således blandt andet fast, at *"Der er meget lidt dokumentation af langtidseffekter både fra Danmark og i den internationale litteratur"* (s. 160).

I forhold til vejledningens tekst om uerstattelige naturtyper, hvor højmoser og lichenheder, væld og vældmoser, og søer med hængesæk mv. nævnes, kunne disse også oplagt opdateres med rapportens vurdering af, at *"En række naturtyper er så unikke, at de i princippet er uerstattelige. Et godt eksempel er højmoserne, der dannes ved tørveopbygning gennem tusindvis af år (og under særlige klimatiske forhold), men også relativt upåvirkede naturarealer med en ekstremt lav tilgængelighed af næringsstoffer, såsom våde heder, kalkoverdrev, næringsfattige enge og rigkær, kan være uhyre vanskelige eller umulige at genskabe ved udtagning af dyrkede marker, da de forudsætter helt særlige jordbunds- og fugtighedsforhold"* (s. 160).

Endeligt vil det i vejledningssammenhæng og i forhold til størrelsen af erstatningsarealer også være relevant at nævne rapportens konklusion om, at *"Man vælger ofte at udlægge et større erstatningsareal for at kompensere for tabet af et levested og dets naturkvalitet og for at sikre det nye område bedre betingelser for at udvikle en god naturtilstand med større robusthed, variation og beskyttelse af kerneområde mod negative påvirkninger fra den omgivende arealdrift."* (s. 157).

Samlet set er der således med den nye rapport fra DCE om erstatningsnatur gode muligheder for at kvalificere og præcisere vejledningens afsnit "vilkår om erstatningsbiotoper".

I lighed hermed bør teksten om "fredningernes omfang og indhold" (4.1.3) ligeledes nuanceres med de mere detaljerede oplysninger om fredninger fra rapporten "Rapport om rubricering af danske fredninger i IUCN-kategorier" udarbejdet af IUCN-Danmark for Miljøstyrelsen i 2018.

Forholdet til anden lovgivning

Under afsnit 5.1 gennemgås forholdet til skovloven vedrørende § 3-arealer. I den forbindelse udredes de forskellige tilsynsforpligtelser for hhv. kommuner, Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen afhængigt af størrelsen på naturtypen og det lovgivningsmæssige ophæng. I den forbindelse anføres det bl.a., at Miljøstyrelsen har et *"ikke aktivt og opsøgende"* tilsyn, men i stedet gennemfører tilsyn på baggrund af *"eksempelvis en naboklage eller hvis Miljøstyrelsen på anden måde bliver opmærksom på et ulovligt forhold"*. Under afsnittet om skovlovens § 28 står der videre, at Miljøstyrelsen fører tilsyn med småbiotoperne – uden at det dog præciseres, om tilsynet er aktivt og opsøgende.

Set i lyset af at offentligheden generelt ikke har adgang til privat skov, hvor dette ikke kan ske ad stier eller veje, bør det stå helt klart i vejledningen, hvem der har tilsynsforpligtelsen og om denne er aktiv eller ikke er opsøgende. Og i det omfang den ikke er opsøgende, bør det forklares, hvordan tilsynet så reelt realiseres, da der ikke kan forventes naboklager i det omfang, at offentligheden ikke har adgang til de private skove, hvor der ikke er stier og veje. Da de lovgivningsmæssige forhold videre kompliceres af skovlovens § 11 stk. 2, der giver mulighed for terrænændringer, som er nødvendige for skovdriften, bør dette afsnit

gennemskrives med henblik på at afklare hvilke ændringer, der er lovlige, ansvarsfordeling og tilsynsforpligtelser i praksis, så dette står helt klart for kommuner og relevante styrelser.

Med venlig hilsen

Jes Lind Bejer
Naturpolitisk konsulent